

29 september 2022

Onteigening onder de Omgevingswet

Mr. M.J.H.M. Verhoeven

programma

- Stand van zaken voorbereiding rechtspraak op inwerkingtreding Omgevingswet
- Uitdagingen voor de bestuursrechter bij de bekrachtigingsprocedure
- Oplossingsrichtingen
- De civiele schadeloosstellingsprocedure

Vorbereiding rechtspraak op Omgevingswet

- We gaan uit van inwerkingtreding op 1-1-2023
- Voorlopers
- Digitaal stelsel – behoefte rechtspraak
- Onteigening
- Hoe gaan we toetsen? Geen piketpaaltjes of toch wel?

Bestuursrechter en omgevingsrecht in 2022

- Op de zitting en in de uitspraak oog hebben voor waar het om gaat.
- betekenisvolle indringende toetsing op zitting
- Stichting Advisering Bestuursrechtspraak
- finale geschil beslechting (zelf oplossen)
- Oplossing achterliggend conflict door onlosmakelijke samenhang
- Tijdige rechtspraak?
- Toenemende rol evenredigheid
- Glijdende schaal toetsingsintensiteit

Aandachtspunten

- Onteigeningsbeschikking (Afd 11.2 Ow) van de lokale overheid
- 16.93 Ow Verzoek bekrachtiging van de overheid (andersom)
- 16.97 Ow bedenkingen belanghebbenden
- 16.103 Ow zitting tenzij kennelijk eenvoudig
- 16.105 Ow uitspraak binnen 6 mnd
- 16.107 Ow ambtshalve basistoets

Aandachtspunten

- 16.108 Ow uitspraakmodaliteiten, gedeeltelijke bekrachtiging)
- 16.110-112 Ow griffierecht, pkv (redelijkheid² in uitspraak)
- 16.113 Ow schakelbepaling (nu al: 8:26 en 8:47 Awb)
- Afd 16.10 Hoger beroep Afdeling bestuursrechtspraak

- 11.16 Ow onherroepelijkheidsverklaring
- Schadeloosstelling parallel aan de bekrachtigingsprocedure

Uitdagingen 1^e lijn bestuursrechtspraak

- De kwaliteit van de onteigeningsbeschikking
- Tijdige rechtspraak
- Veel omvattende onteigeningsbeschikkingen (veel percelen, veel bedenkingen)

Organisatorisch art. 8:29 Awb, art. 8:39 Awb, maar niet art. 8:14 Awb, voegen of splitsen)

Privacy

Hoor/wederhoor – fair trial

- Weinig omvattende onteigeningsbeschikkingen
- Bepaling proceskosten
- Onherroepelijkheidsverklaring

Oplossingen / keuzes in procesreglement

Kwaliteit onteigeningsbeschikking

Inschakeling STAB art. 8:47 Awb jo art. 16.113 Ow.

- Ordenen zaak
- Ogen en oren ter plaatse
- Kost wel veel tijd

STAB in bestemmingsplanprocedures

Oplossingen / keuzes in procesreglement

Tijdige rechtspraak

verplichte informatie bij verzoek/bedenkingen

(bij verzoek) lijst belanghebbenden?

(bij verzoek) logboeken minnelijk overleg?

(bij bedenkingen) Opgave kosten juridische bijstand?

uitnodiging zitting na bedenkingen, alles op één dag,
uitstel is hoge uitzondering

Basistoets 16.107 Ow in een vereenvoudigde
behandeling?

Oplossingen / keuzes in procesreglement

Organisatorisch/privacy/fair trial

Het aanleggen van één allesomvattende zaak

of

het aanleggen van één zaak per bedenking of het aanleggen van één zaak per perceel. Stukken worden dan alleen in die zaak uitgewisseld. Mogelijkheid van deelbeslissingen.

Oplossingen / keuzes in procesreglement

Onherroepelijkheidsverklaring

Aparte procedure in procesreglement.

- Verplichte info (overleggen onteigeningsgrondslag)
- Afgifte nadat een rechter er naar heeft gekeken,
- Verzoek alleen door
 - Onteigenaar
 - Notaris
 - Of ook onteigende / belanghebbende etc.

Civiele schadeloosstellingsprocedure

Aanvulling voor de verzoekschriftprocedure ex art. 11.14 jo. afd 15.3 Ow. in landelijk procesreglement civiel voor nieuwe procedures (het procesreglement blijft hetzelfde voor procedures onder de Onteigeningswet.

Betreft vooral de te overleggen informatie.

Verder paar bijzondere verzoeken ex 11.20 Ow, en 9.16+9.18 Ow (voorkeursrecht)

Waar moeten we nog meer op letten?

Vertegenwoordigers rechtspraak/Afdeling
bestuursrechtspraak in de zaal

Mail: Omgevingswet@rechtspraak.nl